

DOPIS Z VÁLKY

Milá paní učitelko,

píši Vám z divného světa. Kdysi jsme ho vídali v televizi, dnes jsme součástí jeho moci. Oslovuji Vás, milá paní učitelko, je to slušné a zdvořilé a zároveň trochu nemístné. Je to jen jakási vzpomínka na dobu minulou. Na dobu před válkou. Tehdy bylo vše jiné. Mnoho jsem toho nevěděl a vědět nepotřeboval. Jistota visela na každém kroku. Na cestě k obědu i volbě povolání. Byl to bezstarostný a vlastně i bezbřehý čas. Snadno jsem pochopil, že stačí přijmout několik jednoduchých pravidel. Chodit do školy, trochu vás poslouchat a zbytek už byla zábava. Říkali jsme tomu pohoda. I v písničkách se zpívalo: pohoda, klídek, tabáček. Tak to asi bylo.

Nesrovnatelné s dnešní dobou. Nesmyslné tehdy jako dnes. Trochu těžko se mi to píše, protože pořád k Vám cítím vztah učitelka - žák. Zároveň ve mě pláče tíha dnešních dní, za které můžete stejně vy, jako já. Nevarovala jste mě a nepřípravila na to, co se může stát. Je to ještě horší. Vy jste mi zakazovala, připravit se na budoucí dny a já proti tomu nic neudělal. Víím, že to není jen Vaše vina. Takových jako vy, byly plné školy, plné instituce. Když o tom tak přemýšlím, byla to spíš vaše vina než moje. Byla to spíš vina učitelů a jejich systému než nás dětí. Vždyť my jsme se chtěli učit, byli jsme zvědaví. Měli jsme ohromnou touhu žít. Kolik z nás se neustále ptalo, vyzvíдалo. Přitom jsme byli, jak jen jakási další cihla ve zdi nějaké stavby. Místo odpovědí jsme dostávali upozornění "ted' ne, až potom, ted' to sem nepatří". Nakonec jsme se přestali ptát. Odpadávali jsme stejně, jako dnes na bitevním poli. Přihlásíš se dobrovolně? Na smrt? Ne. Učili jsme se čekat a naučili jsme se přečkat. Zvědavost a touha byla na obtíž. Rušila váš monolog. Mluvila jste o tečce a čárce, měkkém a tvrdém i, ale porozumění smyslu vět, smyslu napsaného jsme byli vzdalováni. Kdysi se říkalo: Bůh Vám odpust'.

Kdo vám má dnes odpustit? Pěstovala jste v nás iluzi, že svět se nemění, že to co bylo, se v nás nepropujuje, a to co bude, je nepochopitelné a nepředstavitelné. Kolikrát jsme ve škole slyšeli slovo "válka". Znělo tak neurčitě, by možná sladce. Vaše rty, výraz vašich očí, jako když hodná máma povídá dětem pohádku na dobrou noc. Všechno dobře skončí a můžete jít klidně spát. Ne vždy jsem rozuměl vašim slovům, ale když jste mluvila o padlých hrdinech, měl jsem dojem, že mluvíte o krásných, voňavých mužích, téměř milencích, kteří se zasněným výrazem padají k zemi, aby se blaženě rozplynuly ve velkolepých příbězích. Někdy, ale jen málokdy, jako když jste se zmínila o vypálení Lidic, byla z Vás cítit hořkost a odhodlanost napravit křivdy. A já ted' vidím, takových Lidic desítky. Jejich jména se mi míhají a potřebuji se soustředit, abych si je vybavil. Koušu se přitom do rtů a přestanu, když zjistím, že nejsem ve škole. Je to jedno, všechny jsou srovnány se zemí, s lidmi i bez lidí, sem tam běhá pes a neví kam jít. Nepotřebuji zastavit křivdu jednotlivých domů, je jich moc, ale tu velkou křivdu, válku, tu příčinu všeho dalšího, zastavit chci.

Paní učitelko, cítím, že zítra už tu nebudu. Nevstoupím do velkolepého příběhu vašich padlých hrdinů. Umřu v bolestech a nebudu rozumět ničemu kolem sebe. Najdou mě zohaveného s plnými kalhoty, stejně jako ostatní kolem mě.

Nevěděl jsem, co je válka. Nevěděl jsem, jak se umírá, ani jak pomalu zardousit cizí život, abych mohl žít. Nebyl jsem připraven na život a tak nebudu připraven ani na

umírání. Nedovolila jste mi, žít jako budoucí muž a tak jsem se nenaučil zachránit svůj život, ani ten váš.

Navždy váš žák, *Oliver Pokorný*.

18. 8. 2014